

Handläggare: Lisbeth Oulis
Telefon: 08-508 02 340

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Riktlinjer för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen till vuxna med missbruks-/beroendeproblematik – KS 325-1789/2010

Remissvar till kommunstyrelsen, rotel VII.

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Sakir Demirel
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Remissen avser förslag till nya riktlinjer för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen till vuxna med missbruks-/beroendeproblematik.

Förvaltningen ställer sig positiv till omarbetningar i de nya riktlinjerna. I tjänsteutlåtandet anger förvaltningen områden eller avsnitt som trots detta kan förtydligas eller förklaras ytterligare.

Bilaga

Nya riktlinjer för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen till vuxna med missbruks-/beroendeproblematik

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har i remissen begärt svar från samtliga stadsdelsnämnder samt stadsledningskontoret.

Riktlinjerna behandlades i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden den 22 juni 2010. Nämnden beslutade att godkänna förslaget till nya riktlinjer.

Remissvaret ska vara inlämnat senast den 31 januari 2011.

Riktlinjerna

De nuvarande riktlinjerna reviderades senast den 22 juni 2005. Riktlinjerna har nu anpassats till ändrad lagstiftning och andra förändringar inom missbruksområdet. Sedan den senaste revideringen har socialstyrelsen utarbetat nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården. En gemensam policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende har tagits fram av Kommunförbundet i Stockholms län och av Stockholms läns landsting. Ett nytt STAN-program (Stockholms tobaks- alkohol- och narkotikapolitiska program) har utarbetats och evidensbase-rad praktik har fått större inflytande på socialtjänstens arbete.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen kommer att genomföra utbildning i de nya riktlinjerna för berörd personal vid stadsdelsförvaltningarna och socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till omarbetningar i de nya riktlinjerna. Det finns trots detta avsnitt i riktlinjerna som enligt förvaltningen kan förtydligas eller förklaras ytterligare.

Missbruk enligt socialtjänstlagen

På s. 9 under 2.1.1. anges vad socialtjänstlagen avser med ”missbruk”. Till begreppet räknas alkohol, narkotika och andra beroendeframkallande medel. Socialnämnden har därmed inte skyldighet att arbeta med annat missbruk, till exempel spelmissbruk.

Förvaltningen har erfarenhet av att personer ansöker om behandling i kriminalitetsprogram utan att ha kontakt med frivården eller att personer som är inskrivna

på anstalt ansöker om vårdvistelse för ”enbart” kriminalitet och att anstalten vill ha ansvarförbindelse. Förvaltningen skulle vilja att det i stycket framgår att socialnämnden inte heller har ansvar för att hjälpa personer, som ansöker om behandling mot ”enbart” kriminalitet.

Förhandsbedömning och utredning

På s. 14 under 4.4. anges att en förhandsbedömning avgör om utredning ska inledas eller inte och att en utredning inte kan inledas mot den enskildes vilja *utom* vid t.ex. begäran om yttrande i körkortsfrågor.

Det förekommer ganska ofta att personer, som kallas med anledning av begäran om körkortsytttrande, inte kommer eller ringer och säger att de inte vill att socialnämnden utreder frågan. Transportstyrelsen godtar i dessa fall att handläggaren sänder tillbaka handlingarna till Transportstyrelsen tillsammans med en kopia av förhandsbedömningen. Förhandsbedömningen sparas också i den särskilda pärm som ska finnas för bedömningar som inte lett till utredning.

Förvaltningen önskar därför ett förtydligande om varför denna typ av yttranden alltid ska föranleda utredning.

Insatser som har stöd i forskning

I andra stycket s. 23 anges att de insatser som väljs så långt det är möjligt ”bör” utgå från metoder som har stöd i forskning.

Förvaltningen menar att insatser som väljs i möjligaste mån ”ska” utgå från metoder som har stöd i forskning.

Försöks- och träningslägenheter

Under rubriken försöks- och träningslägenheter s. 24 anges att detta är en ”resurs” för vuxna med missbruks-, psykiska eller andra allvarliga problem.

Förvaltningen önskar att detta förtydligas, så att det klart framgår att försöks- och träningslägenhet grundar sig på ett biståndsbeslut och är ett led i en behandling.

Särskilda insatser mot HIV/Aids

Under denna rubrik s. 27 anges att socialtjänsten ”ska” informera om HIV/Aids och sådant som hör samman med detta. Eftersom hälso- och sjukvården/beroendevården har ett stort ansvar på området, anser förvaltningen att formuleringen i stycket och ordvalet ”ska” är ett väl starkt sätt att uttrycka ansvaret på?

Informationsskyldigheten bör rimligtvis delas med hälso- och sjukvården/beroendevården.

Yttranden

Under 10.2 och 10.3 s. 33 nämns ett par sammanhang i lagen där socialnämndens yttrande kan begäras. Missbruksenheter för vuxna vid flera stadsdelsnämnder tar emot klienter från 18 år. För denna åldersgrupp kan begäran om yttranden enligt Lagen om särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) komma ifråga.

Förvaltningen föreslår därför att detta stycke i riktlinjerna kompletteras med exemplet ”yttrande enligt LUL” med en hänvisning till var handläggaren kan läsa vidare om riktlinjer för dessa yttranden.

Grupper med särskilda behov

Under 11.1 s. 34 uppräknas grupper som har särskilda behov, bland annat personer med psykiatriska diagnoser. I andra stycket under 11.1 står ”Varje stadsdelsförvaltning bör, utifrån sin egen organisation, ha rutiner för hur handläggning och samverkan kring enskilda med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i kombination med missbruk ska ske”.

Förvaltningen menar att ett tillägg bör göras i meningen, så att det framgår att det ska finnas rutiner för samarbetet också för personer med psykiatriska diagnoser.

Anhöriga

Under 11.6 andra stycket anges att om en anhörig ansöker om behandling till följd av den anhöriges missbruk, ska förvaltningen utreda detta på samma sätt som en ansökan om annan vård och behandling.

Förvaltningen finner detta intressant. Det är visserligen självklart att förvaltningen ska arbeta med en missbrukares nätverk/anhöriga, men undrar om det betyder att anhöriga som för egen del ansöker om behandling, ska aktualiseras även om den som missbrukar kanske inte vill ha kontakt med socialtjänsten? Förvaltningen önskar ett förtydligande av socialtjänstens ansvar i detta sammanhang.

Övriga synpunkter

I riktlinjerna används begrepp för planer av olika slag som t.ex. vårdplan, individuell plan, uppdrag och genomförandeplan (s.19 och s.35). Begreppen används i den dagliga handläggningen ibland på ett mindre nogräknat sätt och samma typ av plan används ibland för olika syften. Förvaltningen önskar därför att det i riktlin-

jernas inledning eller avslutning fanns en lista på de planer som kan komma i fråga och att dessa definierades till innehåll och syfte.
